

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 388/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen oikeudesta järjestää mielenosoituksissa ja milloin tahansa yhteiskunnan varoilla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Minna Reijosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 388/2021 vp:

Onko jokaisella kansalaisella täysin yhtenäinen oikeus katkaista julkinen liikenneväylä missä ja milloin tahansa osoittaakseen mieltä rajattoman pitkän ajan yhteiskunnan verovaroin ja täysin ilman minkäänlaista korvausvastuuta yhteiskunnalle aiheuttamistaan kustannuksista ja

aiotaanko lainsäädäntöä muuttaa tältä osin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Rauhanomaisilla mielenosoituksilla on lähtökohtaisesti vahva suoja Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja tuomioistuinten ratkaisukäytännön valossa. Suojaa voidaan rajoittaa vain erityisin perustein. Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin. Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Kokoontumislaisissa on asetettu velvoite edistää kokoontumisvapauden käyttämistä turvaamalla oikeus kokoontua ilman ulkopuolista häiriötä ja luomalla edellytyksiä yleisten kokousten järjestämiselle. Poliisin tehtävänä on turvata kokoontumisvapauden käyttämistä sekä varmistaa mielenosoituksen rauhanomainen järjestäminen. Poliisi valvoo sitä, että järjestäjä ja puheenjohtaja täyttävät kokoontumislain mukaiset velvollisuutensa, sekä ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yleisessä kokouksessa.

Kokoontumislaki sallii mielenosoituksen järjestämisen katualueella, mutta jos yleisen kokouksen järjestäminen ilmoitetussa paikassa vaarantaa ihmisten turvallisuutta, aiheuttaa huomattavaa haittaa ympäristölle tai vahinkoa omaisuudelle, häiritsee kohtuuttomasti muun muassa sivullisia tai liikennettä, poliisi voi yhteyshenkilön kanssa neuvoteltuaan osoittaa kokouksen siirrettäväksi toiseen, kokouksen tarkoituksen kannalta sopivaan paikkaan. Edellytyksenä kuitenkin on, että häiriön voidaan katsoa objektiivisin perustein ylittävän kohtuuden rajat. Kohtuuttomuuden arviointiin vaikuttaa muun muassa häiriön jatkuvuus tai säännöllisyys.

Poliisi voi tarvittaessa antaa yleisen kokouksen järjestämisestä ennakolta tai tilaisuuden aikana ohjeita ja määräyksiä muun muassa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, sivulisten oikeuksien turvaamiseksi sekä liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi. Poliisitehtävät tulee suorittaa ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin. Poliisin toimenpiteillä ei saa puuttua kenenkään oikeuksiin enempää eikä kenellekään saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi. Poliisi päättää mielenosoituksia koskevista rajoituksista kokoontumislaissa säädetyillä tavoilla kokonaisharkintaan perustuen.

Yleisiä kokouksia koskevaa lainsäädäntöä ei ole suunniteltu muutettavaksi tällä hallituskaudella.

Helsingissä 8.7.2021

Sisäministeri Maria Ohisalo